

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXLIII. — Izdan in razposlan 3. dne avgusta 1918.

Vsebina: (Št. 287 in 288.) 287. Ukaz o ustanovitvi gospodarske zveze stavbne obrti. — 288. Ukaz o najvišjih cenah za ježice.

287.

Ukaz trgovinskega ministra v porazumu z ministrom za javna dela, poljedelskim ministrom, ministrom za notranje stvari, pravosodnim ministrom, ministrom za socialno skrb, ministrom za deželno bran in, ministrom za železnice z dne 1. avgusta 1918. l.

o ustanovitvi gospodarske zveze stavbne obrti.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje tako:

§ 1.

Pripadniki zveze.

Da se uravnajo razmere stavbne obrti, se ustanavlja gospodarska zveza stavbne obrti.

Tej zvezi pripadajo: vsi podjetniki za gradnjo in podiranje stavb, stavbni mojstri, zidarski mojstri, kamenarski mojstri, polagatelji tlaka iz mavca in plutovega kamena, polagatelji plošč in opločnic, ognjiščarji in pečarji, stukaturarji, tesarski mojstri, streharji, podjetniki za kanalizacijo in jezarji.

Trgovinski minister more zaslišavši zvezno vodstvo gospodarske zveze stavbne obrti privzeti v gospodarsko zvezo nadaljnje skupine stavbne obrti in stavbnih pomožnih obrti.

Podjetja, ki obratujejo eno izmed obrti, imenovanih v odstavku 2 in pripadajočih zvezi, ali eno izmed obrti, privzetih v zvezo po odstavku 3, skupno z izdelovanjem stavbnih snovi ali stavbnih sestavin ali skupno z drugim podjetjem, pripadajo zvezi le s tistim delom svojega obrata, v katerem se bavijo z gradnjami ali stavbnimi deli.

Za podjetja in obrate v odstavku 2 in 4 imenovane vrste, ki se ustanove v času, dokler velja ta ukaz, se začne pripadnost h gospodarski zvezi z dnem, katerega se prične opravilo.

O pripadnosti k zvezi in o nje obsegu odloča v dvomnih primerih trgovinski minister, zaslišavši zvezno vodstvo, po svobodnem preudarku.

§ 2.

Sedež zveze. Podrejene poslovalnice.

Zveza ima svoj sedež na Dunaju.

Ako zvezno vodstvo to sklene, se lahko ustanove podrejene poslovalnice gospodarske zveze za zvezne pripadnike enega ali več okolišev trgovinske zbornice ali za posamezna delna okrožja okoliša trgovinske zbornice. Tak sklep potrebuje odobrenja trgovinskega ministra.

Okoliš in delokrog teh podrejenih poslovalnic se določi z ustavom, ki ga izda trgovinski minister, zaslišavši zvezno vodstvo.

§ 3.

Namen zveze.

Gospodarski zvezi je naloženo:

1. voditi statistične izkaze o podjetjih, ki pripadajo zvezi, eventualno poizvedovati o tem, ako treba, s sodelovanjem pristojnih trgovinskih in obrtnih zbornic;

2. staviti predloge glede vseh naredb, ki se nanašajo na preskrbovanje stavbne obrti in stavbnih pomožnih obrti s potrebnimi sirovinami, stavbnim gradivom in potrebščinami;

3. odkazovati sirovine, stavbno gradivo in potrebščine posameznim podjetjem, ako ima gospodarska zveza pravico razpolagati s temi tvari;

4. staviti predloge ob ustanavljanju cen;

5. svetovati osrednjim oblastvom na njihov poziv, kadar oddajajo naročila;

6. uravnavati izkazovanje dela in ustanavljati izkazovališča za delo;

7. staviti predloge ob uravnavi vprašanj gospodarske uprave, ki se tičejo stavbne obrti in stavbnih pomožnih obrti, zlasti pri vseh naredbah za uravnavanje in pospeševanje stavbnega kredita, izdelovanja stavbnega gradiva in stavbnih potrebščin ter njih uvoza in izvoza, pri naredbah na polju socialne skrbi in pri vseh vprašanjih, ki se podajajo glede stavbne obrti ob razoroževanju in prehodu v mirovno gospodarstvo, ter izvrševati na to se nanašajoče odredbe, kolikor izroči to gospodarski zvezi trgovinsko ministrstvo ali s pritrditvijo trgovinskega ministrstva drugo osrednje oblastvo;

8. ako se ustanové na občekoristni podlagi družbe za nabavo stavbnega gradiva in kredita, podpirati in nadzorovati te družbe, kadar nabavljajo in razdeljujejo stavbno gradivo, stavbne stroje in stavbne pomožne snovi in kadar dajejo in upravljajo stavbnoobrtne kredite;

9. ugotavljati oziroma odkazovati stavbne snovi, s katerimi se ne gospodari osrednje in

ki so potrebne za upravne in vzdrževalne gradnje železnic, v tistih množinah, ki jih vsakočasno določi trgovinski minister v porazumu z ministrom za železnice.

§ 4.

Pravno svojstvo gospodarske zveze.

Gospodarska zveza je juristična oseba. Na zunaj jo zastopa zvezno vodstvo. V imenu zveze podpisuje pravnomočno predsednik ali eden njegovih namestnikov.

§ 5.

Dolžnosti zveznih pripadnikov.

Zvezni pripadniki morajo pospeševati namene zveze in opuščati vse, kar je pripravno oteževati ali ovirati njih dosego.

Slušati morajo odredbe, ki jih je ukrenilo zvezno vodstvo, tudi odredbe glede prispevanja k stroškom poslovanja, in dajati vsa potrebna pojasnila za njih pripravlanje in izvrševanje. Nadalje morajo dati svoje obrate in svoje opravilno poslovanje nadzorovati, kolikor je potrebno, da se dosežejo nameni zveze. To nadzorstvo izvršujejo posebni uradni organi, ki jih postavi trgovinski minister in ki morajo poročati trgovinskemu ministru o tem, kar opazijo; trgovinski minister se more pri tem posluževati tudi trgovinskih in obrtnih zbornic.

§ 6.

Zvezne skupine.

Zvezi pripadajoča podjetja se uvrščajo v eno ali več naslednjih skupin:

skupina 1: stavbni mojstri,

skupina 2: stavbni podjetniki (podjetniki za nadtalno in podtalno gradnjo), podjetniki za podiranje,

skupina 3: zidarski mojstri, kamenarski mojstri,

skupina 4: polagatelji tlaka iz mavca in plutevega kamena, stukaturarji,

skupina 5: polagatelji plošč in opločnic, podjetniki za kanalizacijo, ognjiščarji in pečarji,

skupina 6: tesarski mojstri,

skupina 7: streharji,

skupina 8: jezarji.

Zaslišavši zvezno vodstvo more trgovinski minister odrediti, da se ustanové nove zvezne skupine, da se delé ali razpusté obstoječe skupine

ali da se več skupin združi v eno skupino; hkratu je ukreniti primerna določila o tem, kako bodo zastopane nove zvezne skupine v organih zveze.

§ 7.

Organi zveze.

Organi zveze so:

- a) zvezni zbor;
- b) zvezni odbor;
- c) zvezno vodstvo.

§ 8.

Zvezni zbor.

Zvezni zbor je sestavljen iz odposlancev, ki jih volijo v § 6 imenovane skupine tako:

Zvezni pripadniki skupine 1 volijo v okolišu trgovinske in obrtne zbornice dunajske 4 odposlance, v okoliših trgovinskih in obrtnih zbornic v Brnu, Hebu, Gradcu, Krakovu, Levovu, Oloomucu, Pragi in Liberecu po 2 odposlanca, v okoliših ostalih trgovinskih in obrtnih zbornic po 1 odposlanca;

po isto število odposlancev in po istem porazdelitvenem ključu volijo zvezni pripadniki skupin 3 in 5;

zvezni pripadniki skupine 2 volijo v okolišu trgovinske in obrtne zbornice dunajske 2 odposlanca, v okoliših ostalih trgovinskih in obrtnih zbornic po 1 odposlanca;

po isto število odposlancev in po istem porazdelitvenem ključu kakor v skupini 3 volijo zvezni pripadniki skupin 4, 6, 7 in 8.

Voljeni so tisti, ki imajo največ oddanih voljavnih glasov.

Za volitve potrebne imenike sestavijo trgovinske in obrtne zbornice. Voli se pismeno. Štejejo se le glasovi, ki so došli v roku, določenem za glasovanje. Izvršiti volitve je naloženo zveznemu vodstvu pod nadzorstvom trgovinskega ministra, prve volitve naj izvrši začasno opravilno vodstvo; voli se za dobo treh let.

Zvezni zbor se zbere po potrebi, toda vsaj enkrat na leto, na Dunaju. Sklicuje ga zvezno vodstvo vsaj 14 dni pred dnevom, določenim za zborovanje. Ako to zahteva vladni komisar ali na

pismen predlog vsaj 30 udov zveznega zbora, je sklicati sejo v 4 tednih. Vabiti se mora pismeno ali brzojavno, naznanivši dnevni red.

Zvezni zbor je sklepčen, ako so povabljeni vsi udje zveznega vodstva in zveznega zbora ter vladni komisarji in ako je navzočih vsaj 20 udov zveznega zbora.

Predseduje predsednik zveznega vodstva ali eden njegovih namestnikov. Sklepa se z navadno večino glasov. Predsednik ne glasuje, toda odloči, ako so glasovi enako razdeljeni.

Zveznemu zboru je zlasti naloženo:

- a) voliti ude zveznega odbora,
- b) sklepati o zalaganju in porazdeljevanju stroškov poslovanja zveze;
- c) preskusiti in odobriti računski sklep, ki ga predloži zvezno vodstvo,
- d) sprejemati poročilo o delovanju zveznega vodstva.

Udje zveznega odbora se volijo z navadno večino glasov tako, da volijo udje zveznega zbora v vsaki skupini po dva uda zveznega odbora.

Vsak ud zveznega zbora ima pravico na zveznem zboru vlagati predloge in postaviti vprašanja zveznemu vodstvu.

§ 9.

Zvezni odbor.

Zvezni odbor je sestavljen iz po 2 udov vsake skupine, ki ju voli zvezni zbor ter iz po enega uda, ki ga imenuje trgovinski minister izmed zveznih pripadnikov vsake skupine.

Poslovna doba odbornikov znaša 3 leta; izstopajoči udje se lahko zopet volijo. Udje zveznega odbora opravljajo svoje posle kakor častno službo.

Trgovinski minister more iz javnih ozirov, zaslišavši zvezno vodstvo, izjaviti, da je ud zveznega odbora izgubil svojo službo, ter tudi zaukazati popolno novo volitev zveznega odbora. Ako se voli zvezni odbor na novo, se morajo tudi na novo imenovati udje, ki jih je imenoval

trgovinski minister. Dotlej, da se izvrši nova volitev oziroma novo imenovanje, poslujejo dosedanjji udje zveznega odbora.

Ako izstopi voljen ud, preden poteče poslovna doba, more zvezni odbor s pritrditvijo zveznega vodstva soizbrati na njegovo mesto uda dotične skupine do prihodnjega zveznega zbora.

Zvezno vodstvo mora zaslišati zvezni odbor pred vsemi odločbami in odredbami načelne vrste. Sklepi zveznega odbora so obvezni za zvezno vodstvo. Zveznemu odboru je zlasti naloženo:

- a) ustanavljati načela za ravnanje s stvarmi, oznamenjenimi v § 3, izvzemši uravnavo izkazovanja dela in ustanovitev izkazovališč za delo;
- b) nadzorovati upravo blagajnice in polaganje računov zveznega vodstva;
- c) ustanavljati določne učine, za katere more zvezno vodstvo ali razsodišče nalagati kazni zaradi nereda, ter določati izmero teh kazni; pri tem se pa pri učinih, ki se preodkazujejo zveznemu vodstvu, da jih kaznuje, ne sme seči čez kazenski postavk 2000 K, v drugih primerih pa ne čez postavk 20.000 K za posamezni primer;
- d) postavljati pododbore, da se poprej posvetujejo o določenih vprašanjih in jih izvršujejo;
- e) sklepati o načelnih naredbah o nadzoru gradenj gledé tega, ali se izpolnjujejo določila tega ukaza.

O vprašanjih, ki se tičejo zgolj posamezne skupine, naj odloča zvezno vodstvo privzemši le odbornike te skupine.

Predsednik zveznega vodstva ali eden njegovih namestnikov sklicuje zvezni odbor. Zbira se po potrebi. Ako to zahteva vladni komisar, ali na pismen predlog najmanj 10 odbornikov, je sklicati sejo v 14 dneh. Udje zveznega odbora ter vladni komisariji se morajo vabiti na seje pismeno ali brzojavno.

Zvezni odbor je sklepčen, ako je navzočih vsaj 6 udov, ki ne pripadajo zveznemu vodstvu. Sklepa z navadno večino glasov. Predseduje predsednik zveznega vodstva ali eden njegovih namestnikov. Predsednik ne glasuje, toda odloči, ako so glasovi enako razdeljeni.

Udje zveznega odbora imajo vsakčes pravico staviti zveznemu vodstvu predloge, o katerih mora vodstvo sklepati v prihodnji seji.

S sklepom večine glasov navzočih se more odrediti, da morajo ostati tajni posamezni posvetovalni predmeti in nanje nanašajoči se posledki glasovanja.

§ 10.

Zvezno vodstvo.

Zvezno vodstvo je sestavljeno iz predsednika, 2 predsednikovih namestnikov in 10 udov največ, ki jih imenuje trgovinski minister izmed pripadnikov zveze. Ti udje zveznega vodstva opravljajo svoje posle kakor častno službo. Vrhutega pripadajo zveznemu vodstvu kakor udje voditelj posredovalnice za delo in njegovi namestniki.

Zvezno vodstvo zastopa zvezo na zunaj, zlasti pri pogajanjih z drugimi organizacijami v strokovnih stvareh. Vodstvo odloča v vseh vprašanjih, v katerih ni izrečno določeno, da sklepa o njih zvezni zbor ali zvezni odbor. Zveznemu zboru ter zveznemu odboru mora tekoče poročati o svojem delovanju.

Zvezno vodstvo je dolžno dajati račun o upravi denarja in mora vsako leto predložiti računski sklep zveznemu zboru, da ga popreskusi.

Zvezno vodstvo postavlja na predlog predsednika oziroma njegovih namestnikov potrebne uradnike in pomožne moči, ki se plačujejo iz novcev zveze. Uradnike posredovalšč za delo postavlja zvezna posredovalnica za delo. Za namestitev uradnikov na vodilnem mestu je treba potrditve trgovinskega ministra. Prvega vodilnega uradnika zveze imenuje trgovinski minister na predlog predsednika oziroma njegovih namestnikov.

Predsednik, ako je zadržan, eden njegovih namestnikov, sklicuje sejo zveznega vodstva, zveznega odbora in zveznega zbora ter predseduje v njih.

Predsednik, ako je zadržan, eden njegovih namestnikov, vodi tekoča opravila in nadzoruje notranji službeni obrat. Njemu so podrejeni uradniki in pomožne moči zveze.

Zvezno vodstvo se po potrebi zbira na seje. Udje zveznega vodstva ter vladni komisariji se morajo vabiti na sejo pisмено ali brzojavno.

Zvezno vodstvo je skicati na sejo v 8 dneh, ako to zahteva eden izmed vladnih komisarjev ali najmanj 3 udje zveznega vodstva v navedbo razpravnih predmetov.

Zvezno vodstvo je sklepčno brez ozira na število došlih oseb, ako so povabljeni vsi udje in vladni komisariji.

Sklepa z navadno večino glasov. Ako so glasovi enako razdeljeni, velja za sklep tisto mnenje, kateremu je pristopil predsednik.

Da vodi opravila, dokler se zveza redno ne ustanovi z volitvijo in imenovanjem organov, postavi trgovinski minister začasno opravilno vodstvo, ki je sestavljeno iz 1 predsednika, 2 predsednikovih namestnikov in 10 udov največ in ima pravico izvrševati vse oblasti zveznega vodstva ter se odveže službe hkratu, ko se imenuje prvo zvezno vodstvo. Na njegovo poslovanje se zmislu primerno uporablja gornji opravljeni red zveznega vodstva. Začasnemu opravljenemu vodstvu pripadajo kakor udje tudi voditelj posredovalnice za delo in njegovi namestniki.

§ 11.

Posebne dolžnosti funkcionarjev in nameščencev zveze in podrejenih poslovalnic.

Udje zveznega vodstva, zveznega odbora, funkcionarji podrejenih poslovalnic ter vsi nameščenci zveze in podrejenih poslovalnic si morajo pri svojem poslovanju prizadevati z najpopolnejšo nepristranostjo in največjo vestnostjo.

Vsi funkcionarji in nameščenci so dolžni molčati na zunaj o vseh stvareh zveze, podrejenih poslovalnic ali zveznih pripadnikov, za katere zvedo v lastnosti funkcionarjev in nameščencev zveze ali podrejenih poslovalnic in katerih izkoriščanje ali sporočanje na zunaj greši zoper namene zveze ali se tiče opravnih razmer pripadnikov zveze. To morajo pisмено obljubiti.

Pri vodstvu opravil je dolžnost zveznega vodstva in funkcionarjev podrejenih poslovalnic s primernimi uredbami skrbeti za to, da se zabrani zlorabljanje ali sporočanje navedb o opravnih razmerah, ki dohajajo zveznemu odboru, zveznemu vodstvu in podrejenim poslovalnicam. Pozivu, naj naznanijo navedbe, ki so jih podali pripadniki zveze, morajo ustreči uradniki in pomožne moči le tedaj, ako jih na to pozove predsednik zveznega vodstva oziroma eden njegovih namestnikov ali eden vladnih komisarjev, ali ako je zvezni odbor ali zvezno vodstvo storilo na to mereč sklep.

§ 12.

Dolžnosti stavbnih interesentov.

Za stavbne interesente v zmislu tega ukaza veljajo zemljiški posestnik (lastnik, zakupnik, užiti upravičenec nepremičnine, na kateri se gradi), nadalje prosilec za dovolitev stavbe in gospodarski zvezi pripadajoči obrtniki, katerim se je neposrednje ali posrednje naročilo, da izvrše gradnjo.

Stavbni interesenti so dolžni dajati pojasnila, ki so potrebna za izvrševanje zveznih nalog.

Stavbni interesenti so zlasti dolžni na poziv zveznega odbora ali podrejenih poslovalnic po resnici zglasiti svoje zaloge potrebščin, katerih razdelitev je naložena zvezi.

Zemljiški posestnik oziroma prosilec za dovolitev stavbe mora na zahtevanje gospodarske zveze zglasiti vse stavbne potrebščine, ki so mu na razpolaganje v lastni ali tuji hrambi za namene zadevne stavbe.

Stavbni interesenti smejo izza časa, ko so se ustanovila na nje nanašajoča se izkazovališča za delo, porabljati le take delovne moči, kojih delovna pogodba spada pod določila obrtnega reda, in le take stavbne pomožne delavce in delavke, katere jim je odkazalo izkazovališče za delo, ki ga je ustanovila zveza. Izvzeti od teh določil so zemljiški posestniki oziroma prosilci za dovolitev stavbe gledé tistih delovnih moči, ki so pri njih stalno nameščene.

Minister za socijalno skrb razglasi čas, v katerem začnejo poslovati posamezna izkazovališča za delo, ter njih okoliš. Tudi ako se privzamejo

stavbne pomožne obrti v področje zveze (§ 1, odstavek 3), se posredovanje dela izkazovališč za delo, ki jih je ustanovila zveza, ne razteza na stavbne pomožne obrti (odkazovanje delovnih moči tem obrtim).

Stavbni interesenti morajo kontrolnim organom zveze, katerim se je poverilo nadzorstvo, vsakčas takoj dovoliti dostop do njihovih obratovališč in skladišč ter jim dajati vpogled v opravilne zapiske, ki se nanašajo na gradnjo.

Da se ustanové podlage za doklade zveze, so zvezi pripadajoči imetniki obratov dolžni predložiti predpise o pridobitini.

Od določil tega paragrafa so izvzete vse stavbe, ki jih gradi državna in vojaška uprava ter uprava železnic ali ki se gradé v njihovem interesu, vendar pa imajo državna in vojaška uprava ter uprava železnic pravico zahtevati delovanje gospodarske zveze. Trgovinski minister more v prid stavbam, ki se gradé, v javnem interesu, odrediti izjeme od določil tega paragrafa.

§ 13.

Posredovanje dela.

Pri gospodarski zvezi se ustanavlja oddelek za izkazovanje dela, ki se poslužuje za posredovanje dela in za izravnavo na stavbnem delovnem trgu izkazovališč za delo, ki jih ustanovi gospodarska zveza po potrebi, zlasti pri podrejenih poslovalnicah.

Vodstvo posredovalnice za delo je sestavljeno iz 6 oseb, katerih imenuje po 3 minister za socialno skrb v porazumu s trgovinskim ministrom izmed delodajnikov in delojemnikov za dobo 2 let. Ti volijo izmed sebe predsednika in njegovega namestnika, in sicer tako, da predsedujeta menja se zastopnik delodajnikov in delojemnikov po vrstnem redu, ki se ustanovi v opravljenem redu. Namestnik torej ne sme pripadati predsednikovi skupini.

Vodstvo posredovališč za delo pri podrejenih poslovalnicah gospodarske zveze je sestavljeno iz 6 oseb, ki jih imenuje minister za socialno skrb v porazumu s trgovinskim ministrom za dobo 2 let na predlog vodstva posredovalnice za delo gospodarske zveze po polovici izmed delodajnikov in delojemnikov. Gledé predsednikov posredovališč za delo in njihovih namestnikov se uporabljajo slična določila odstavka 2 o vodstvu posredovalnice za delo.

Za poslovanje posredovalnice za delo in posredovališč za delo ter za posredovanje dela izda minister za socialno skrb opravljeni red, zaslišavši zvezno vodstvo in organizacije delojemnikov, ki obstojé v stavbni obrti, oziraje se na § 2 ukaza ministra za notranje stvari z dne 24. decembra 1917. l. (drž. zak. št. 509).

Vse zadeve, ki se tičejo posredovanja dela, naj uravna vodstvo posredovalnice za delo; v vseh načelnih vprašanjih ter ako je mnenje zastopnikov delodajnikov in delojemnikov nasprotno, odloča minister za socialno skrb v porazumu s trgovinskim ministrom.

§ 14.

Stroški poslovanja.

Za zalaganje stroškov poslovanja zveze morajo pripadniki zveze plačevati prispevke, ki jih določi zvezni zbor in ki se morejo izterjati po politični izvršbi. Pri pripadnikih, ki pripadajo več skupinam (§ 6) in se hočejo v več skupinah posluževati pravic, ki jim gredo po tem ukazu, je pobirati te prispevke za udeležbo v vsaki skupini. Ti prispevki se plačujejo kakor trdne doklade po merilu pridobitine preteklega leta.

Gospodarska zveza ima nadalje pravico pobirati obratne pristojbine od tistih stavbnih interesentov, za katere je delovala. Te obratne pristojbine se računijo na podstavi tarife, ki jo sklene zvezni zbor.

Za posredovanje dela se morejo pobirati le od stavbnih interesentov (pa ne od delojemnikov) posredovalnine in zaznamovalnine, ki jih je odobrila državna poslovalnica za posredovanje dela.

Ako se odkažejo stavbne snovi, s katerimi se ne gospodari osrednje, za upravne in vzdrževalne gradnje železnice (§ 3. št. 9), je plačati za to namesto obratnih pristojbin odškodnino, ki jo ustanovi od primera do primera trgovinski minister v porazumu z ministrom za železnice.

§ 15.

Državno vodstvo.

Zveza in podrejene poslovalnice so pod državnim nadzorstvom, ki ga izvršujejo vladni komisariji, ki jih je imenoval trgovinski minister v porazumu z udeleženi ministri.

Vladne komisarije je vabiti na vse razprave in seje zveznih organov in pravico imajo vsakčas povzeti besedo in staviti predloge, o katerih se mora sklepati.

Nadalje imajo pravico odložiti izvršitev sklepov in odredb zveznih organov dotlej, da odloči trgovinski minister.

Vladni komisariji imajo tudi pravico vpogledovati v vse knjige, zapiske in opravilne spise zveznih organov in zahtevati vsa pojasnila, ki se jim zdé potrebna.

§ 16.

Državno odobrenje.

Odobrenja trgovinskega ministra, ako treba, v porazumu z drugimi udeleženi ministri, potrebujejo vse odločbe, sklepi in odredbe zveznih organov, ki se tičejo:

- a) preskrbovanja stavbne obrti s potrebščinami;
- b) načelnih naredb ob odkazovanju potrebščin in ob posredovanju dela;
- c) določitve doklad in obratnih pristojbin;
- d) ustanovitve tistih določnih učinkov, za katere lahko nalaga zvezno vodstvo ali razsodišče kazni zaradi nereda, in določitve višine teh kazni;
- e) ustanovitve podrejenih poslovalnic;
- f) načelnih naredb o nadzorovanju gradenj.

§ 17.

Kazni zaradi nereda.

Zvezno vodstvo more zaradi dejanj ali opustitev pripadnikov zveze, ki nasprotujejo tistim predpisom in odredbam, ki jih je izdalo zvezno vodstvo po tem ukazu, da se dosežejo nameni zveze, nalagati kazni zaradi nereda, ako je učin na postavi sklepa zveznega odbora, ki ga je odobril trgovinski minister, postavljen pod kazen zaradi nereda.

Ako je zvezno vodstvo naložilo kazen zaradi nereda, se more v 14 dneh od dneva, katerega se je vročila razsodba, razsodišče prositi za odločbo, ne da bi priziv imel odloživo moč.

Kazenski zneski se izterjavajo na prošnjo zveznega vodstva s politično izvršbo in dohajajo občekoristnemu namenu, ki ga določi trgovinski minister na predlog zveznega vodstva.

§ 18.

Razsodišče.

Za odločbo v vseh sporih med pripadniki zveze v stvareh zveze, nadalje v tistih primerih, v katerih smatrajo pripadniki zveze, da so prikrajšani v svojih pravicah z odločbo ali odredbo, ki jo je ukrenil zvezni organ, izvzemši vse zadeve, ki se tičejo posredovanja dela, se ustanavlja zvezno razsodišče.

Odločbe in odredbe zveznih organov, ki jih je odobril trgovinski minister, se ne more izpodbijati na razsodišču.

Dejanja in opustitve, ki merijo zoper predpise, ki jih je izdalo zvezno vodstvo po tem ukazu, mora zvezno vodstvo, ako nima samó po § 10 c pravice naložiti kazen zaradi nereda, naznaniti razsodišču, ki naj razsodi, ali je naložiti kazen zaradi nereda.

Razsodišče odloča nadalje o prizivih, ki jih pripadniki zveze vlagajo zoper kazni zaradi nereda, ki jih je naložilo zvezno vodstvo.

Ako je za določene učine izmera kazni ustanovljena s sklepom zveznega odbora, ki ga je odobril trgovinski minister, je razsodišče vezano nanjo, kadar odmerja kazen. V vseh drugih primerih je izmera kazni prepuščena svobodnemu preudarku razsodišča; toda kazen zaradi nereda v vsakem posameznem primeru ne more presehati zneska 20.000 K.

Razsodišče je sestavljeno iz sodniškega funkcionarja, ki ga postavi trgovinski minister v porazumu s pravosodnim ministrom, za predsednika in iz 4 udov ali njihovih nadomestnikov, ki jih imenuje trgovinski minister. Udje in nadomestniki opravljajo svoje posle kakor častno službo. Pripadati ne smejo niti zveznemu vodstvu niti zveznemu odboru.

Vse odločbe razsodišča so končnoveljavne. Postopanje pred razsodiščem se ravna po določilih četrtega oddelka VI. dela civilnega pravnega reda, kolikor se iz predpisov tega ukaza ne po-

kaže kaj drugega. Predsednik razsodišča more, uporabljaje za postopanje na rednih sodiščih veljavne predpise, povabiti priče in izvedence in te osebe ter stranke zaslišati pod prisego.

Kazenski zneski se izterjavajo na prošnjo zveznega vodstva s politično izvršbo in dohajajo občekoristnemu namenu, ki ga določi trgovinski minister na predlog zveznega vodstva.

§ 19.

Kazni po političnih oblastvih.

Prestopke tega ukaza kaznujejo, ako dejanje ne spada pod strožje kazensko določilo, politična oblastva prve stopnje z denarnimi kaznimi do 20.000 K ali z zapornimi kaznimi do 6 mesecev. Te kazni se morejo nalagati tudi druga poleg druge. Vrhutega se tudi lahko izreče, da zapadejo reči, na katere se nanaša kaznivo dejanje, in ako se stori prestopok v izvrševanju obrti, se lahko odredi, da se odvzame obrtna pravica za vedno ali za določen čas.

§ 20.

Razpust zveze.

Zveza se razpusti, zaslišavši zvezni odbor, z odredbo trgovinskega ministra, ki odloči tudi o porabi morebitnega upravnega prebitka.

§ 21.

Začetek veljavnosti.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Wieser s. r.

288.

Ukaz trgovinskega ministra z dne 1. avgusta 1918. l.

o najvišjih cenah za ježice.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se zaukazuje:

§ 1.

Ministrstvenemu ukazu z dne 2. maja 1918. l. (drž. zak. št. 164) priloženi seznamek najvišjih cen za ježice se nadomešča s seznamkom, priloženim sedanjemu ukazu.

§ 2.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Wieser s. r.

Seznamek najvišjih cen za ježice.

C. Ježice.			
Prima:	po vlažnosti ne poškodovano, tujih pri-mesi prosto, dobro manipulirano blago.		
Secunda:	po vlažnosti ali drugih vplivih k več-jemu v eni tretjini poškodovano blago.		
Tertia:	bolj poškodovano blago.		
Odkod so	Cene v kronah za 100 kg		
	Prima	Secunda	Tertia
Avstrija . . .	90	77	68